

**Stanowisko Rady Naukowej
i Komisji ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej
Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
w sprawie zwiększenia nakładów na naukę
do poziomu 3% PKB**

ZARZĄD GŁÓWNY 02-097 WARSZAWA, ul. Stefana Banacha 2D/4233

POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHOLOGICZNE

ptp@psych.org.pl, <https://psych.org.pl>, tel./fax +48 22 831 13 68, PKO BP S.A. I/O W-wa 45 1020 1013 0000 0802 0002 9058

Rada Naukowa oraz Komisja ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego wyrażają pełne poparcie dla postulatu zwiększenia publicznych nakładów na naukę oraz badania i rozwój do poziomu 3% PKB.

Rozwój nauki stanowi fundament nowoczesnego, bezpiecznego i konkurencyjnego państwa. Inwestowanie w badania naukowe przekłada się bezpośrednio na rozwój społeczny, gospodarczy i technologiczny, a także na poprawę jakości życia obywateli i obywatelek. Dotyczy to również psychologii i nauk społecznych, które odgrywają kluczową rolę w budowaniu odporności społecznej, wspieraniu zdrowia psychicznego, rozwoju edukacji, rynku pracy oraz skutecznych polityk publicznych.

Polska od wielu lat przeznaczająca na naukę i badania środki niższe niż w wielu krajach Unii Europejskiej. Ogranicza to możliwości prowadzenia długofalowych projektów badawczych, utrudnia rozwój zespołów badawczych, osłabia konkurencyjność polskich instytucji naukowych oraz zmusza osoby pracujące naukowo do pokrywania części kosztów działalności badawczej z własnych środków. Dotyczy to między innymi udziału w konferencjach, publikowania wyników badań, opłat związanych z dostępem do literatury naukowej, prowadzenia badań terenowych czy rozwijania współpracy naukowej.

Potrzeba stabilnego i sprawiedliwego finansowania dotyczy osób pracujących naukowo na wszystkich etapach kariery — zarówno rozpoczynających działalność badawczą, jak i posiadających wieloletnie doświadczenie, budujących zespoły, prowadzących badania, opiekujących się młodszą kadrą oraz rozwijających krajowe i międzynarodowe sieci współpracy.

Zwiększenie nakładów do poziomu 3% PKB powinno obejmować w szczególności:

- stabilne finansowanie badań podstawowych i aplikacyjnych,
- rozwój infrastruktury naukowej i zaplecza organizacyjnego badań,
- wsparcie naukowców i naukowczyń,
- wzmacnianie współpracy międzynarodowej,
- poprawę warunków pracy w sektorze nauki i szkolnictwa wyższego,
- zwiększanie dostępności wyników badań dla społeczeństwa,
- wspieranie polityk publicznych opartych na rzetelnych danych naukowych.

Jako środowisko naukowe podkreślamy, że inwestycje w naukę są inwestycjami w przyszłość kraju. Odpowiedzialna polityka państwa powinna traktować rozwój badań naukowych jako strategiczny priorytet. Szczególne znaczenie ma wspieranie rzetelnej wiedzy opartej na danych naukowych i wynikach badań — wiedzy, której rozwój, upowszechnianie i praktyczne wykorzystanie nie są możliwe bez odpowiedniego finansowania nauki.

W świecie narastającej dezinformacji, teorii spiskowych i kryzysu zaufania społecznego nauka pełni kluczową rolę w budowaniu świadomego,

odpowiedzialnego i odpornego społeczeństwa. Brak dostępu do wiarygodnej wiedzy oraz osłabienie zaufania do nauki sprzyjają pogłębianiu lęku społecznego, obniżeniu dobrostanu psychicznego i zwiększeniu obciążenia systemu ochrony zdrowia. Psychologia oraz inne nauki społeczne dostarczają narzędzi pozwalających skutecznie przeciwdziałać tym zjawiskom, wzmacniać odporność psychiczną obywateli i obywaterek oraz poprawiać funkcjonowanie psychospołeczne społeczeństwa.

Odwrócenie niekorzystnych trendów wymaga konsekwentnego zwiększania nakładów na naukę, edukację oraz współpracę między środowiskiem badawczym, instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi i praktyką gospodarczą. Szczególnie ważne jest wspieranie zarówno współpracy międzynarodowej, jak i krajowej, które pozwala budować silne, interdyscyplinarne środowiska badawcze, lepiej wykorzystywać potencjał polskich uczelni i instytutów oraz wzmacniać znaczenie nauki w życiu społecznym.

Budowanie polityk opartych na danych naukowych stanowi inwestycję nie tylko w rozwój gospodarczy i innowacyjność kraju, lecz także w zdrowie, bezpieczeństwo i jakość życia obywateli i obywaterek.

Rada Naukowa
Komisja ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej
Polskie Towarzystwo Psychologiczne